

ИСТОРИЯ НА МЕДИАЦИЯТА

Звучи странно, но всъщност медиацията предхожда съдебния процес.

Най-ранният пример за използване на медиация е в древното шумерско общество, където преди спорът да се отнесе пред съдебен състав, е било задължително да бъде разгледан от така наречения „машким“. Неговата роля, подобно на ролята на медиатора днес, е била да подпомогне спорещите в опитите им сами да разрешат спора си.

В древна Гърция основният метод за разрешаване на спорове е публичен арбитраж. Въпреки че терминът е „арбитраж“, главната цел на арбитража е била да подпомогне спорещите по пътя им сами да постигнат разрешаване на спора. Само, ако те не са били в състояние да постигнат разрешение, арбитражът е имал правото и властта да постанови решение.

В Китай великият философ Конфуций преди 2 500 години прогласява върховенството на взаимния респект и уважение над конфронтацията и върховенството на закона.

„Най-доброто решение е съгласието между заинтересуваните страни, което обаче не трябва да се постига с принуда, дори ако тя е косвена.“ – Конфуций

В китайската традиция и култура, основани на Конфуцианската философия за естествената хармония и решаване на спорове по-скоро чрез морални, отколкото насилствени методи, медиацията е първият възможен избор за разрешаване на спор.

В Япония помирието исторически е основно средство за разрешаване на спорове с посредничеството на селските лидери, които са действали, като медиатори. И сега в Япония основният акцент при водене на преговори е изграждането и запазването на взаимоотношения.

Посредничеството има корени и в християнската религиозна традиция. Например, Евангелието от Матей предвижда процедура за решаване на спорове, като страните се опитват първо да разрешат спора чрез разговор помежду си. Ако не успеят се използва посредничество и едва след това, ако не се постигне споразумение, библейската формула изисква спора да бъде отнесен до представители на обществеността.

В град Пловдив – България в периода от 80-те години на 19 век до 30-те години на 20-ти век най-знатните, авторитетни и уважавани пловдивчани са посредничели при разрешаването на спорове между съгражданите си. Наричани са били „ходатаи“ и са практикували медиация в кантори, които са се намирали на главната улица на града, така наречената „чаршия“, до небезизвестния „Куршум хан“.

Днес легалното определение на медиацията е посочено в Закон за медиацията:

Чл. 2. Медиацията е доброволна и поверителна процедура за извънсъдебно разрешаване на спорове, при която трето лице - медиатор, подпомага спорещите страни да постигнат споразумение.

По света медиацията е определяна като "Процедура на подпомагани преговори".

Смята се, че тя е една от най-ефективните процедури за извънсъдебно разрешаване на спорове.